

Viga Gyula

UTAK ÉS TALÁLKOZÁSOK

Tanulmányok
a népi kapcsolatok köréből

Miskolc, 1999.

TARTALOM

ELŐSZÓ.....	5
A FELFÖLD NÉPI MŰVELTSÉGÉNEK ÖKOLÓGIAI FELTÉTELEIRŐL	7
ÁRUK ÉS EMBEREK MOZGÁSA A FELFÖLDÖN: ÖKOLÓGIAI SZEMPONTOK.....	16
A TÁJFORMÁLÓ TÁRSADALOM (Megjegyzések a kultúra ökológiájához).....	28
ALAKULÓ TÁJBAN VÁLTOZÓ KULTÚRA	38
A FÖLDRAJZI ÉS A TÁRSADALMI KÖRNYEZET NÉHÁNY HATÁSA A FELFÖLD ÉS AZ ALFÖLD GAZDASÁGI KAPCSOLATAIRA	44
A JAVAK CSERÉJE AZ ALFÖLDI ÉS AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI TÁJAK KÖZÖTT	51
NÉHÁNY SZEMPONT A TÁJI MUNKAMEGOSZTÁS NÉPRAJZI VIZSGÁLATÁHOZ (Észak-magyarországi példák alapján).....	59
AZ ÁRUCSERE NÉHÁNY INTERETNIKUS VONATKOZÁSA A KÁRPÁT- MEDENCE ÉSZAKKELETI TÉRSÉGÉBEN	70
A TERMELŐTEVÉKENYSÉG NÉHÁNY NEMZETISÉGI VONATKOZÁSA AZ ÉSZAKI-KÖZÉPHEGYSÉG TERÜLETÉN.....	75
ALKALMAZKODÁSI FORMÁK ÉS TÁJI MUNKAMEGOSZTÁS (A szlovák telepes falvak középhegységi típusa)	80
NÉPEK KÖZÖTTI KAPCSOLATOK A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN.....	86
A RUSZINOKRÓL (Előszó Udvari István: Ruszinok a XVIII. században című könyvéhez).....	95
NÉHÁNY TERÜLETI, GAZDASÁGI, ETNIKAI ÉS KULTURÁLIS HATÁS A FELSŐ-BODROGKÖZ HAGYOMÁNYOS NÉPI MŰVELTSÉGÉRE	103
VÁLTOZÁSOK A FELSŐ-BODROGKÖZ TÁJI KAPCSOLATAIBAN	109
KÉZMŰVESÁRU – NÉPI KERESKEDELEM (A hagyományos kézműves- tevékenység és az árucsere kapcsolatának néhány néprajzi vonatkozása).....	150
A GYÜMÖLCS A NÉPI ÁRUCSERÉBEN.....	158
AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI FUVAROSOK. EGY SAJÁTOS „VÁLLALKOZÓI” FORMA A HAGYOMÁNYOS ÁRUCSERÉBEN	175
AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI VÁNDORMUNKA NÉPRAJZÁHOZ (A migráció, mint a domb- és hegyvidéki életmód-stratégiák része)	196

UTAK ÉS TALÁLKOZÁSOK (Néhány szempont a vándorlás néprajzához)	226
KULTURÁLIS KAPCSOLATOK A KÁRPÁTOK EURO-RÉGIÓBAN (Várakozások és esélyek).....	237
IRODALOM.....	244
A TANULMÁNYOK EREDETI MEGJELENÉSI HELYE	264
TARTALOM.....	267
INHALT	269

INHALT

VORWORT.....	5
ÜBER DIE ÖKOLOGISCHEN BEDINGUNGEN DER VOLKSKULTUR IN OBERUNGARN.....	7
BEWEGUNG VON WAREN UND MENSCHEN IM HOCHLAND: ÖKOLOGISCHE GESICHTSPUNKTE	16
LANDSCHAFTSGESTALTENDE GESELLSCHAFT (ANMERKUNGEN ZUR ÖKOLOGIE DER KULTUR)	28
VERÄNDERLICHE KULTUR IN ENTSTEHENDER LANDSCHAFT	38
EINIGE AUSWIRKUNGEN DER GEOGRAPHISCHEN UND GESELL- SCHAFTLICHEN UMWELT AUF DIE WIRTSCHAFTSBEZIEHUNGEN DES HOCHLANDES (NORDUNGARNS) UND DES TIEFLANDES.....	44
DER TAUSCH VON GÜTERN ZWISCHEN DEN TIEFLÄNDISCHEN UND NORDUNGARISCHEN REGIONEN	51
EINIGE ASPEKTE ZUR ETHNOGRAPHISCHEN UNTERSUCHUNG DER LANDSCHAFTSGEBUNDENEN ARBEITSTEILUNG	59
EINIGE INTERETHNISCHE ZUSAMMENHÄNGE IN WARENAUSTAUSCH ZWISCHEN DER GROSSEN UNGARISCHEN EBENE DEN BENACHBARTEN HÜGEL- UND GEBIRGSLANDSCHAFTEN	70
EINIGE NATIONALITÄTENBEZIEHUNGEN DER PRODUKTIONSTÄTIGKEIT IM GEBIET DES NÖRDLICHEN MITTELGEBIRGES (NORDUNGARN)	75
ANPASSUNGSFORMEN UND REGIONALE ARBEITSTEILUNG (DER MITTELGEBIRGSTYP DER SLOWAKISCHEN SIEDLUNGSDÖRFER).....	80
KONTAKTE ZWISCHEN DEN VÖLKERN IM KARPATENBECKEN.....	86
ÜBER DIE RUTHENEN (VORWORT ISTVÁN UDVARI: ZUM BUCH MIT DEM TITEL RUTHENEN IM XVIII. JAHRHUNDERT).....	95
EINIGE GEBIETLICHE, WIRTSCHAFTLICHE, ETNISCHE UND KULTURELLE WIRKUNGEN AUF DIE TRADITIONELLE VOLKSKULTUR IM OBEREN ZWISCHENLAND DES BODROG	103
VERÄNDERUNGEN VON WIRTSCHAFTLICHEN BEZIEHUNGEN INNERHALB DER RÄUMLICHEN AUSDEHNUNG (18.–20. JAHRHUNDERT).....	109

MANUFAKTURWARE – VOLKSHANDEL (EINIGE ETHNOGRAPHISCHE BEZIEHUNGEN ZUR VERBINDUNG ZWISCHEN DER TRADITIONELLEN MANUFAKTURTÄTIGKEIT UND DEM WARENSTAUSCH).....	150
DAS OBST IM VÖLKLICHEN WARENSTAUSCH.....	158
DIE FUHRLEUTE VON NORDUNGARN (EINE EIGENTÜMLICHE „UNTERNAHMENS“ -FORM IM TRADITIONELLEN WARENSTAUSCH).....	175
ZUR HISTORISCHEN ETHNOGRAPHIE DER WANDERARBEIT IN NORDUNGARN (DIE MIGRATION ALS TEIL DER STRATEGIE DER LEBENSWEISE IN DEN HÜGEL- UND BERGGEBIETEN).....	196
WEGE UND BEGEGNUNGEN (EINIGE GESICHTSPUNKTE ZUR ETHNOGRAPHIE DER WANDERSCHAFT).....	226
KULTURELLE BEZIEHUNGEN DER EURO-REGION DER KARPATEN (ERWARTUNGEN UND CHANCEN).....	237
LITERATUR.....	244
INHALT	269